

Kolarin kunta

**Tarkastuslautakunnan
arviointikertomus 2024**

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2023-31.5.2025	3
2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely	3
3. Tarkastuslautakunnan toiminta ja tilintarkastus	3
4. Strategiset tavoitteet	4
5. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.....	4
5.1 Hallinto- ja elinkeinopalvelut	5
5.2 Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen palvelut.....	9
5.3 Tekninen lautakunta.....	11
6. Arvio investointien toteutumisesta	16
7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	16
8. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	17

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano 1.6.2023-31.5.2025

Kunnanvaltuusto valitsi kokouksessaan 13.4.2023 § 11 ajalle 1.6.2023-31.5.2025 hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämistä varten tarkastuslautakunnan, johon kuuluu viisi (5) jäsentä, heille henkilökohtaiset varajäsenet, sekä määräsi lautakunnan jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Jäsen

Lipponen Mikko (pj.)
Vaattovaara Voitto (vpj.)
Palovaara Pertti
Lehtola Eveliina
Keskitalo Anna-Liisa

Varajäsen

Visuri Mirja
Viljasalo Kyllikki
Kumpula Keijo
Niittyranta Tapio
Unga Ari

2. Edellisen vuoden arviointikertomuksen käsittely

Edellisen vuoden arviointikertomus on merkitty tiedoksi valtuustossa 13.6.2024 § 16. Valtuuston pyytämiin selvityksiin on saatu vastineet. Kunnanhallituksen vastine ja lautakuntien kannanotot arviointikertomukseen on saatettu valtuuston tiedoksi kunnanhallituksen kokouksessa 17.9.2024 § 194. Kunnanvaltuusto merkitsi tiedoksi saadut vastineet 26.9.2024 § 23.

3. Tarkastuslautakunnan toiminta ja tilintarkastus

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta on tehnyt itselleen koko valtuustokauden mittaisen tarkastussuunnitelman, jota on seurattu ja sitä tarkennettu vuositasolla.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueeksi *vuodelle 2024 on päätetty kuntaorganisaation toiminta*. Arviointivuoden aikana lautakunta on seurannut muiden lautakuntien, valtuuston ja kunnanhallituksen päätöksiä. Se on perehtynyt kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmaan sekä vuoden 2024 tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Lautakunta on saanut tilintarkastajalta tiedot tilintarkastajan tekemistä tarkastushavainnoista yhden väliraportin sekä yhden loppuraportin muodossa. Tarkastuslautakunta teki myös tutustumiskäynnin Kolarin valmistuneeseen monitoimitaloon alkuvuonna 2025. Lisäksi tarkastuslautakunnan kokouksissa on ollut kuultavina kunnan johtavia viranhaltijoita sekä taloushallinnon asiantuntijoita. Tarkastuslautakunta on tilikauden aikana käsitellyt myös Kuntalain 84 §:n mukaisia sidonnaisuusilmoituksia.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2024 aikana seitsemän kertaa (2023: seitsemän kertaa). Lautakunta on käsitellyt kokouksissaan 49 pykälää (2023: 51 pykälää).

Tarkastuslautakunnan kokouksissa on kuultu seuraavia henkilöitä:

- Tekninen johtaja Kullervo Lauri
- Tunturi-Lapin Vesi Oy toimitusjohtaja Mika Järvenpää
- Tunturi-Lapin Reitit Oy toimitusjohtaja Jukka Paalanen
- Kolarin Vuokra-asunnot Oy toimitusjohtaja Juhani Kauppinen
- Kunnanjohtaja Markku Vehkaoja
- Sivistysjohtaja Juha Väisänen
- Taloussuunnittelija Anna-Mari Kurtakko

4. Strategiset tavoitteet

Kolarin kuntastrategia 2023–2027 on ollut lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta ja toimenpiteitä vuodelle 2024. Kolarin kunnan visio ja strategiset tavoitteet kaudelle 2023–2027:

- ✓ Me kasvamme rohkeasti
 - Ratkaisukeskeisyys
 - Ideointi ja kehittäminen
 - Kokeilukulttuuri
 - Turvallinen ilmapiiri
- ✓ Me kasvamme yhteistyöllä
 - Kaikki tervetulleita
 - Yhteinen kehittäminen
 - Palvelukulttuuri
 - Kunta mahdollistajana
- ✓ Me kasvamme toimeliaisuudella
 - Toiminnan sujuvuus
 - Palvelut ja infrastruktuuri
 - Yritykset ja yrittäjyys
 - Kunnan tuki ja osaaminen
- ✓ Me kasvamme kestävästi
 - Luonto
 - Luonnonvarat
 - Alueellinen monipuolisuus
 - Luonnollisuus kolarilaisissa

5. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Kolarin kunnan talous toteutui jälleen talousarviota parempana. Ylijäämää muodostui noin 1,9 milj. euroa. Valtionosuuksia tuli 5,1 milj. euroa ja verotuloja 11,9 milj. euroa. Lainaa oli vuoden lopussa 872 €/asukas.

Koko toimintakate (ml. kaavoitus) toteutui talousarviomuutosten jälkeen 93,25 %. Sekä toimintatuotot että -kulut toteutuivat ennakoitua suurempina talousarvioon verrattuna. Toimintatuotot ylittyivät noin 1,4 milj.

eurolla ja toimintakulut 0,5 milj. eurolla. Toimintatuottojen ylitys selittyy pääosin myyntituotoilla sekä saaduilla tuilla ja avustuksilla.

Kunnanvaltuusto on vahvistanut käyttötalousosan sitovuustasoksi päävastuualueen toimintakatteen lukuun ottamatta hallinto- ja elinvoimapalvelujen toimialaa. Hallinto- ja elinvoimapalvelujen toimialalla sitovuus on päävastuualueen toimintakate vähennettynä kaavoituksen tuloilla ja menoilla.

Käyttötalousosa	TA 2024 Toimintakate	Toteuma 2024	Toteuma %
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	-3 266	-2 703	82,8
Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen palvelut	-9 286	-9 248	99,6
Kuntaympäristöpalvelut	-1 647	-1 290	78,3
Yhteensä (sis. hankkeet ja kaavoituksen)	-14 199	-13 241	93,3

Jäljempänä on käsitelty kutakin käyttötalousosaa tarkemmin omissa luvuissaan.

Kolarin kunnalle on kertynyt merkittävä rahallinen käteis- ja helposti käteiseksi muutettavissa oleva varallisuus. Varallisuus muodostuu pankkitalletuksista sekä pienen riskin sijoituksista. Kunnan tulee pohtia minkä kokoista käteisvarantoa se makuuttaa pankkien tileillä.

Tarkastuslautakunta kysyy, voisiko kunnan omaisuuden aktiivisella hoitamisella tulevien vuosien alijäämää pienentää?

Tarkastuslautakunnan mielestä kunnan kannattaa harkita kaiken ylimääräisen kassan käyttämistä lainan lyhentämiseen tai sijoittaa se arvopapereihin, jos niistä saatava hyöty ylittää vieraan pääoman kustannukset. Arvopapereiden tuottoihin liittyy aina epävarmuutta. Kunta ei voi sijoittaa varallisuutta ns. korkean riskin ja korkean tuottoprofiilin omaaviin sijoitusinstrumentteihin. Toisaalta lainojen maksuun ei liity riskiä ja sen vaikutukset korkokulujen vähentymisenä tai poistumisena näkyy heti.

Tarkastuslautakunta vaatii kunnanhallitusta tekemään vertailua siitä, millaisella tavalla kunnan varallisuutta voidaan vieläkin aktiivisemmin käyttää tulevien alijäämien pienentämiseksi. Sekä tuomaan tehdyn vertailun valtuustolle tiedoksi.

5.1 Hallinto- ja elinkeinopalvelut

Hallintopalvelut

Vuoden 2024 aikana hallintopalvelujen toimiala kohtasi hallinnollisia haasteita johtotason henkilöstövaihdosten vuoksi. Hallinnon tehokkuutta heikensivät erityisesti hallintojohtajan irtisanoutuminen ja viran täyttämättä jättäminen, mikä johti tehtävien uudelleen jakamiseen.

Kunnanjohtaja ja kehitysjohtaja ottivat päävastuun hallintojohtajan tehtävistä ja kehitysjohtaja nimitettiin Hallinto- ja elinkeinopalvelujen toimialajohtajaksi. Lähitulevaisuudessa suunnitellaan toimialan palveluiden ja työtehtävien tarkastelua osana organisaation kokonaistarkastelua kunnanjohtajan johdolla.

Kunnassa suunnitelmallisuus on tarkastuslautakunnan mielestä kaikkea toimintaa ohjaava määre. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota hallintojohtajan viran täyttämättä jättämiseen. Ottamatta kantaa niihin perusteisiin miksi hallintojohtajan virka jätettiin uudelleen täyttämättä, haluaa tarkastuslautakunta nostaa esille suunnitelmallisuuden tärkeyden, tehtäessä noin suuresti organisaatioon vaikuttavia muutoksia. Kun päätös tehtiin, oliko tehty selkeä suunnitelma esimerkiksi vastuiden jakamisesta, tiedon liikkuvuudesta, työtaakan jakamisesta ja siitä miten lisääntyvä työkuorma vaikuttaisi eri viranhaltijoiden kykyyn suoriutua uusista vaativista työtehtävistä niin, että viranhaltijoilla jo ennestään vastuullaan olleet asiat eivät kärsisi.

Tarkastuslautakunta katsoo, että näissä asioissa ei ole onnistuttu riittävällä tavalla. Poliittisesti liikkeelle lähteneessä muutoksessa, ei ennakoon tarpeeksi keskusteltu esimerkiksi viranhaltijoiden mahdollisuudesta ottaa uusia vaativia työtehtäviä vastaan. Niin kunnanjohtajan kuin kehitysjohtajan, joiden vastuulle hallintojohtajan työt pääasiallisesti ovat siirtyneet, kommentit eivät lupaa hyvää. "On selviydytty. Vielä pärjätään."

Tarkastuslautakunnan mielestä on syytä pohtia, että käytetäänkö kunnan resursseja oikein, jos kehittämiseen tarkoitetun Kolkkeen resursseja ei pystytä hallintoon liittyvien paineiden vuoksi mittaamaan täysillä ulos. Kolkkeen merkitystä tulevien vuosien taloudellisen alijäämän kattamisessa ei tulisi aliarvioida, vaan sille tulisi antaa täysi tuki ja aiemmat täydet resurssit tehdä kehittämistyötään. Tämän vuoksi tarkastuslautakunta katsoo, että hallintojohtajan puuttumisesta johtuvat lisäpaineet Kolkkeelle, eivät edistä kunnan taloudellista kehittymistä ja kuntalaisten hyvinvointia.

Tarkastuslautakunta esittää huolensa siitä, onko tarkoituksenmukaista kuormittaa yksittäisiä viran- ja toimenhaltijoita niin, että heidän työpanoksensa ei tule käytetyksi tarkoituksenmukaisella tavalla. Työssä jaksamisella on sen tuloksellisuuteen valtava merkitys. Tämän vuoksi tarkastuslautakunta katsoo, että uuden hallintojohtajan palkkaamista tulisi harkita vakavasti edut ja haitat tarkkaan punniten.

Kaikessa kunnan päätöksenteossa pitäisi pystyä parempaan suunnitelmallisuuteen. Tämä koskee niin taloutta, investointeja kuin esimerkiksi henkilöstötarpeiden kartoittamista. Hyvin perustellut tarpeelliset ehdotukset, joita pohjustetaan tarpeeksi aikaisessa vaiheessa, niin taloudessa, investoinneissa kuin rekrytoinneissa on helpompi saada talousarvio vaiheessa suunnitelmiin. Yhtäkkiä esille nostetut asiat on vaikeampi sulattaa. Suunnitelmallisuudella säästetään rahaa ja vähennetään turbulenssia poliittisessa päätöksenteossa.

Tarkastuslautakunta haluaa erityisesti kiittää talousasiantuntijaa Kolarin kunnan taloudellisen raportoinnin kehittämistä ja ennakoitavuuden lisäämisestä, joka mahdollistaa pitkäjänteisemmän kehittämisen Kolarin kunnassa.

Tarkastuslautakunta haluaa erikseen kiittää Elinkeino- ja hallintopalveluita upeasta suorituksesta sen saavuttaessa Kolarin kunnalle ELoGE- laatupalkinnon. Palkinto saavutettiin hyvän hallinnon arviointiprosessissa onnistumisesta. Tarkastuslautakunta toivoo, että hyviä malleja tuodaan Kolarin kunnan toimintaan lisää vastaisuudessakin, jotta kunta ja sen eri instanssit voisivat palvella tarkoitustaan, eli kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä paremmin myös tulevaisuudessa.

Lisäksi tarkastuslautakunta haluaa erikseen kiittää kunnanjohtajaa aktiivisesta. Kolarin kunnan edunvalvontatyöstä.

Kaikki Suomen kunnat ovat olleet viimeiset vuodet "uudistusten" kohteina. Viime vuonna Kolarin kunta elpyi soteuudistuksen aiheuttamista haasteista ja valmistautui samalla TE- uudistukseen, jossa mm. työttömien työnhakijoiden palveluiden tuottaminen siirtyy kuntien vastuulle. TE- palveluita aletaan tuottaa Tunturi- Lapin ja Pellon TE- alueella. Tarkastuslautakunta katsoo, että uudentoimialan tullessa kuntien taloudellisen-, moraalisen- ja eettisen vastuun piiriin, tulee uuden toimialan toimintaa kouluttaa uusille valtuutetuille sekä erityisesti TE- alueen päättäviin elimiin Kolarin kunnan puolesta osallistuville päätöksentekijöille.

Lautakuntien toiminta

Puheenjohtajien toiminta ja ammattitaito. Puheenjohtaminen pitää olla ammattitaitoista, jotta kaikkien luottamustoimi-instanssien jäsenten aika käytettäisiin tehokkaasti. Tälläkään valtuustokaudella lautakuntien aktiivisuus ei aina ole ollut toivotulla tasolla. Mikäli lautakunnat toimivat tehottomasti vähentää se jäsenten aktiivisuutta. Tässä tilanteessa ammattitaitoisella, perehtyneellä ja innostavalla puheenjohtajalla on iso merkitys. Lautakuntien toimintaa ja puheenjohtajien ammattitaitoa pystyisi kehittämään koulutuksen avulla. Valtuustokaudella esimerkiksi lautakuntien jäsenten aktiivisuus ja mahdollisuus osallistua kokouksiin, ei ole ollut aina niin hyvällä tasolla kuin sen olisi pitänyt olla.

Jotta päätöksenteosta tarkemmin perillä olevat varsinaiset jäsenet pystyisivät paremmin osallistumaan kokouksiin:

Tarkastuslautakunta kehottaa lautakuntia ja niiden puheenjohtajia käyttämään hyväksi Kolarin kunnan hallintosäännön pykälien § 127 Toimielinten päätöksentekotavat sekä § 128 Sähköinen kokous, että § 129 Sähköinen päätöksentekomenettely, suomat mahdollisuudet parantaa lautakuntien aktiivisuutta. Jotta hybridi- ja sähköiset kokoukset toimisivat jouhevasti, vaatii sen, että kunta järjestää lautakunnille etäkokoukset HELPOSTI ja VARMASTI mahdollistavat tekniset järjestelmät, sekä sen, että lautakuntien puheenjohtajat esimerkiksi hallintosihteerin avustuksella järjestävät tarvittavan koulutuksen etäkokouksiin osallistumiseen ja mm. sähköisten äänestysjärjestelmien käyttöön.

Yhdenkään lautakunnan toiminta ei ole niin ennalta arvaamatonta, etteikö sen kokouspäiviä voitaisi vahvistaa ennakolta esimerkiksi puolivuositain. Lautakuntien jäsenten osallistumisen kannalta ennakoitavuus on tärkeää. Mikäli päätöksentekoon olisi tulossa asioita, jotka vaativat nopeampaa reagoitua, voi lautakuntien puheenjohtajat kutsua kokouksia tarvittaessa kokoon lautakunnan esittelijän ja puheenjohtajan niin katsoessa.

Tämän lisäksi säännöllinen itsereflektointi ja toiminnan arviointi, toisi lisää työkaluja ja näkökulmia lautakuntien toimintaan.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että Kolarin kunnan kaikissa luottamuselimissä otetaan käyttöön kaksi kertaa valtuustokaudessa tehtävä itsearviointi. Hallinto- ja elinkeinopalveluista voisi löytyä ammattitaitoa luoda arviointikäytäntöjä yhdessä lautakuntien, hallituksen ja valtuuston puheenjohtajien kanssa niin, että jokainen puheenjohtaja voisi vaikuttaa oman elimensä arvioinnin sisältöön itsenäisesti.

Lautakunnissa läsnäolo- ja puheoikeudella paikalla olevien tulisi tarkkaan miettiä millä tavoin he pyrkivät lautakuntien päätöksentekoon vaikuttamaan. Lautakuntien itsenäiselle toiminnalle ja päätöksentekokyvylle on haitallista, mikäli lautakuntien toimintaan pyritään voimakkaasti vaikuttamaan ulkopuolisten, ei päätöksistä vastuussa olevien tahojen toimesta.

Kunnanvaltuutetuilla on hallintosäännön § 123 mukaan oikeus jättää aloitteita, jotka kunnanhallitus ja tarpeelliset lautakunnat ottavat käsittelyyn. Hallintosäännössä sanotaan: "Kunnanhallituksen on helmikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähettämistä aloitteista, joita valtuusto ei ole edellisen vuoden loppuun mennessä lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty." Lautakunnilta pitää tulla perusteltu päätös siitä, otetaanko valtuustoaloitteiden asiat jatkotoimenpiteiden kohteiksi vai ei. Esimerkiksi niin, että laittaako lautakunta sen heti jatkovalmisteluun, voiko hallintoyksikkö hoitaa asian ilman lautakunnan päätöksiä, vai katsotaanko asian ehtivän seuraavan talousarvion käsittelyn jälkeen toimenpiteisiin. Tällä hetkellä valtuusto-aloitteet joilla monilla halutaan lisätä kuntalaisten hyvinvointia katoavat pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta kysyy, miten valtuustoaloitteet etenevät?

Vuoden aikana saavutettiin edistystä useilla kehitysalueilla:

Sähköisen arkiston käyttöönottoa jatkettiin ja asianhallintaa kehitettiin, mukanaan arkistonhoitajan ja tiimin nimittäminen. Verkkokaupan käyttö todettiin onnistuneeksi, ja sen palvelumahdollisuuksia laajennettiin. Henkilöstöohjeistuksia päivitettiin ja kunnan verkkosivujen uudistus saatiin valmiiksi, sisältäen myös uuden intranetin. Sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen jatkuu edelleen.

Vuoden aikana toteutettiin merkittäviä kehityshankkeita ja uudistuksia:

Laaja siirtymä Googlen toimintaympäristöstä Microsoft 365:een tehtiin alkuvuodesta, ja toimintojen kehitystyötä jatketaan yhteistyössä LapIT:n kanssa. Keväällä otettiin käyttöön uusi työajanseurantajärjestelmä, jonka jatkokehitys jatkuu LapIT:n kanssa. Työsuhdepolkupyörien hankkiminen edistyi, ja kokonaisuus kilpailutettiin vuoden lopulla.

Kunnan hallinnon ja palveluiden tarkastelussa tehty arvio auttaa jatkossa kehittämään palveluja edelleen.

Kunnan reitti- ja rahaliikenneasioiden hallintaa järjesteltiin uudelleen siirtämällä vastuu kunnanhallituksen alaisuuteen. Kunnanjohtajalle nimettiin vastuuviranhaltijan rooli näissä tehtävissä.

Kunta joutui taloudellisen huijauksen kohteeksi tilikauden 2024 aikana. Huijausyritykset lisääntyvät ja huijausmuodot kehittyvät jatkossakin. Tästä syystä organisaation on kiinnitettävä asiaan aktiivisesti huomiota vastaavien tapahtumien estämiseksi.

Kehitys- ja elinkeinopalvelut

Vuoden aikana Kehitys- ja elinkeinopalvelut KOLKE toteutti monipuolisia kehitystoimia ja osallistui aktiivisesti elinkeinoelämän tukemiseen ja aluekehitykseen:

- Kehitysjohtajan tehtäväkenttä laajentui koko toimialan hallinnon ja johtajuuden vastuiden vuoksi, mikä vaikutti yksikön toimintoihin.
- Elinkeinotoimikunta kokoontui 5 kertaa, ja osallistumisia alueellisiin tapahtumiin, kuten Tunturi-Lapin koulutus- ja rekrymessuille, toteutettiin.
- Kestävän kehityksen suunnitelman työryhmän toimintaa käynnistettiin, mutta työ jatkuu vuonna 2025.
- Yhteisöavustuksia jaettiin yhteensä 15 500 euroa, ja uusia yrityksiä perustettiin 42 kappaletta vuoden aikana.
- Yrittäjien ja kyläneuvoston tilaisuuksia järjestettiin, mukaan lukien hybridimallilla toteutetut aamukahvitilaisuudet ja työpajat. Kunnan sekä yrittäjien tapahtumaperinne jatkui KesäKolari- ja Joulukolari-tapahtumilla.
- Yhteistyötä Tunturi-Lapin kuntien, Visit Ylläksen ja muiden verkostojen kanssa syvennettiin, ja hankkeita, kuten Arktinen viisaus ja Tunturi-Lappi 365, suunniteltiin ja rahoitusta haettiin useista kanavista.
- TE2024-valmistelut työllistivät hallinto- ja elinkeinopalveluita, ja elinkeinoasiantuntija osallistui työllisyysalueen ohjausryhmän työskentelyyn.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että luottamushenkilöiden osaamista ja tietämystä uudella edunvalvonta-alueella tulisi vahvistaa.

5.2 Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen palvelut

Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen palvelut kuuluvat kunnan organisaatiossa niihin palveluihin, jotka tämänhetkisessä tilanteessa ovat kunnan keskeisiä palveluita: varhaiskasvatus, perusopetus, lukio, kansalaisopisto, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä työllisyyspalvelut/työpaja.

Sekä varhaiskasvatuksessa, että perusopetuksessa kuluneen vuoden aikana havaittiin jopa liikaa kuormittavia tekijöitä. Niihin puututtiin resurssien ja yhteisöllisyyden tukemisen kautta esim. työjärjestelyjen ja työnohjauksen muodossa.

Kolarin lukio toimii paitsi perinteisten, vuosittaisten tapahtumien ja opetussuunnitelman määrittämässä rajoissa, myös uusia asioita ja tulevia tehtäviä ennakoivissa asioissa. Lukion kehittämisryhmä on kokoontunut säännöllisesti pohtien pääasioinaan arvioinnin kehittäminen ja uusiin tiloihin sijoittuminen. Uudet tilat valmistuvat kohta ja on keskusteltu myös tulevasta korkeakouluopiskelusta ja nykyajan työelämän vaatimuksista.

Kokonaisuudessaan Kolarissa on pätevää ja osaavaa henkilökuntaa sekä riittävästi kelpoista henkilöstöä. Kun kyse on lasten ja nuorten koulutuksesta, erilaisilla tukitoimilla voidaan edistää tavoitteiden toteutumista, oli sitten kysymys ihmisresursseista tai taloudellisista resursseista.

Varsinkin työpajatoiminta Kolarissa on ollut alusta alkaen erityisen ”ajassa kulkevaa” ja saanutkin juuri tästä tunnustusta sekä toiminnan järjestäjiltä, tarvitsevilta, että ulkopuolisilta tahoilta jo toiminnan alkuaikoina esim. Lapin lääninhallitukselta ja sittemmin hyvinvointialueelta.

Tällä hetkellä kotitalkkaritoiminta on saanut paljon kiitosta ja toiveita sen jatkumisesta. On selvää, että jos ikäihmisten kotona asumista halutaan edistää, heille on tarjottava tarvittavaa tukea. Kotitalkkaritoiminta vastaa tähän tarpeeseen erinomaisesti.

Hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen kaikki alueet vaativat edelleen jatkuvaa hyvää ilmapiiriä, uuden tai vaihtuvan henkilöstön sisäänajoa ja perehdyttämistä sekä ajantasaista tiedottamista.

Monitoimitalon laaja käyttö mahdollistaisi sen, että rakennus toimisi hyvinvoinnin luomisen alustana mahdollisimman monelle kolarilaiselle.

Tarkastuslautakunta haluaa erikseen kiittää toimialueen osallistavaa osallistumista uuden monitoimitalon suunnitteluun. Lisäksi tarkastuslautakunta kiittää Hyvinvoinnin kasvun ja oppimisen alueen kaikkia työntekijöitä hyvästä työstä, koska mittavasta rakennustyöstä huolimatta olemme Kolarin kunnassa pystyneet tarjoamaan lapsille ja nuorille laadukasta ja turvallista kasvua ja oppimista.

Varhaiskasvatus

Kolarin varhaiskasvatustalouksissa oli alkuvuonna noin 200 lasta, mutta syyskaudella määrä laski hieman, ja yksi ryhmä suljettiin tilapäisesti. Päiväkodit pysyivät auki lähes koko vuoden.

Henkilöstön kuormitus kasvoi erityisesti tunturialueella esihenkilö- ja työntekijävaihdosten vuoksi. Kuormitusta kartoitettiin työterveyden tuella ja tehtiin tukitoimia, kuten resursoinnin parantamista, työnohjauksen suunnittelua ja kokousjärjestelyjen tehostamista. Kelpoisuushaasteet hoidettiin, ja vuoden aikana tehtiin kelpoisuuskoulutuksia sekä lisättiin oppisopimuspaikkoja.

Huoltajille suunnattu asiakaskysely osoitti varhaiskasvatuksen onnistuneen erittäin hyvin, ja henkilöstön yhteistyö parani merkittävästi vuoden loppua kohden tehostettujen tukitoimien ansiosta.

Perusopetus

Esi- ja perusopetusta järjestetään pääkoulun lisäksi Sieppijärven, Ylläsjärven ja Äkäslompolon kouluissa, joissa oppilaita on yhteensä 471 (24.1.2025). Valtion erityisavustuksilla ja hankerahoituksella palkattiin lisäresursseja ryhmäkokojen pienentämiseksi ja tuen järjestämiseksi.

Lukuvuoden 2024–2025 rekrytointi osoittautui haasteelliseksi johtuen virkavapausilmoituksista ja kelpoisten työntekijöiden saatavuudesta. Kolarin monitoimitalon rakentaminen eteni aikataulussa, ja henkilökunta osallistui aktiivisesti sen suunnitteluun sekä muuton valmisteluun.

Kouluja kuormittivat henkilökunnan poissaolot ja haastava sijaistilanne, kun oppilashuollon asioiden hoitaminen lisäsi työtaakkaa. Oppilashuoltoa vahvistettiin koulupsykologin palkkaamisella elokuussa 2024.

Lukio

Lukion vuosi 2024 oli kiireinen ja kehittämispainotteinen. Osallistuminen *Laatua laajuudesta* -hankkeeseen toi uusia käytäntöjä, kuten korkeakouluviikon abeille ja TET-jakson ensimmäiselle vuosiluokalle. Perinteisiä tapahtumia kehitettiin lukion yhteisöllisyyden parantamiseksi, ja syksyllä opiskelijat tutustuivat Lapin historiaan ja kulttuuriin Rovaniemellä.

Henkilöstölle järjestettiin koulutuksia tekoälyn käytöstä opetuksessa, keskittyen pedagogisiin kysymyksiin. Lukion kehittämisryhmä työskenteli arviointiviikon kehittämisen sekä uusien tilojen arkeen tuomien muutosten parissa. Lisäksi valmisteltiin tulevaa ylioppilaskirjoitusten uudistusta, joka alkaa vuonna 2026.

Kansalaisopisto

Kansalaisopistossa toteutui noin 4 080 opiskelutuntia ja tarjolla oli 150 kurssia. Musiikinkursseille olisi kysyntää enemmän kuin resurssit mahdollistavat, ja sirkustoiminta liikuttaa merkittävää määrää lapsia. Kansalaisopisto tarjoaa matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia laajasti kuntalaisille.

Liikunta- ja nuorisotoimi

Nuorisotila Laguunilla kävi yläkouluikäisiä ja 5.–6.-luokkalaisia nuoria, keskimäärin 18 kävijää per vuoro. Meän Biili kiersi kunnassa kohtaamassa nuoria ja alaluokkalaisia. Koulunuorisotyö toteutui painotuksena nivelvaiheen tukeminen, ja Harrastamisen Suomen mallin kerhot pyörivät kouluilla. Liikuntatoimi järjesti perheille liikuntariehoja, koululaisten liikuntakerhoja sekä sarjahiihdot ja -juoksut, joissa oli hyvä osallistujamäärä. Etsivässä nuorisotyössä tavoitettiin vuoden aikana 12 yksilöasiakasta.

Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Lapin lastenkulttuuriverkosto järjestäytyi uudelleen menetettyään OKM:n toiminta-avustuksen vuodelle 2024 ja Kolarin kunta jatkoi verkoston jäsenenä. Kolarin kirjasto ja varhaiskasvatus liittyivät Lapin kirjastojen *Lukutaidon valmiuksia* -hankkeeseen, jossa kehitetään systemaattista lukutaitoyhteistyötä. Kirjasto- ja kulttuuritoimi järjesti 176 tilaisuutta ympäri kuntaa, tavoittaen noin 4 350 osallistujaa. Suurin osa toiminnasta painottui lapsille ja nuorille suunnattuun kulttuurikasvatukseen.

Työllisyyspalvelut/työpaja

Nuorten työpajalla tapahtui vuonna 2024 esihenkilön vaihtuminen ja saatiin kansallista valtionavustusta 35 tuhatta euroa. Työpaja työllisti ja koulutus sopimuksella opiskeli useita nuoria, ja kolme henkilöä osallistui työkokeiluun. Työpajalla järjestettiin suosittuja kokkaus/toimintapäiviä ja toteutettiin sosiaalista kuntoutusta sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Työllisyyspalvelut valmistautuivat TE24-uudistukseen, ja palkkatukisääntöjen tiukentuminen vaikutti toimintaan, etenkin kotitalkkaritoimintaan. Loppuvuodesta talkkaritoiminta sai lisämäärärahan jatkoa varten.

5.3 Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunta on kuullut teknistä johtajaa Kullervo Lauria.

Kolarin kunnanvaltuusto on hyväksynyt kokouksessa 14.12.2023 § 55 talousarvion vuodelle 2024 ja suunnitelman vuosille 2025–2026. Kunnanhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 16.1.2024 § 16 vuoden 2024 talousarvion täytäntöönpanon ohjeet.

Tekninen lautakunta on kokoontunut vuonna 2024 yhdeksän kertaa.

Teknisen lautakunnan olennaiset päätökset vuonna 2024:

- Ateriapalvelujen siirrettyä Meri-Lapin Kuntapalvelut Oy:lle 1.1.2024 alkaen ruokapalvelupäällikön virka lakkautettiin tarpeettomana.
- Tekninen lautakunta päätti lakkauttaa seuraavat toimet 1.1.2024 lukien: - ruokapalveluvastaava - autonkuljettaja - 10 ravitsemistyöntekijän tointa
- Kirkonkylän ruokalan laajennusremontti

- Kolarin kirkonkylän yhtenäisen koulun ja lukion purkuluvan hakeminen sekä em. koulurakennusten purkaminen kesällä 2024
- Äkäslompolon koulun, päiväkodin ja liikuntasalin lämmitysjärjestelmän maalämpöurakoitsijaksi valittiin urakoitsija
- Kolarin paloaseman maalämmön kvr, sekä Ylläksen alueen tie- ja useisiin kohteisiin valittiin urakoitsijat.
- Eläinlääkäritalon laajennussuunnitelman hyväksyminen ja laajennuksen toteuttaminen sekä urakoitsijoiden valinta eri kaavateille
- Kunnan eri kunnossapitotöiden kilpailuttaminen
- Monitoimitalon erillishankintojen kilpailuttaminen ja koordinointi
- Kuntaympäristöpalvelujen huoltoleasing-autojen hankinta

Öljylämmityksestä luopuminen

Äkäslompolon vanha koulu ja kirkonkylän paloaseman lämmitysjärjestelmät vaihdettiin öljylämmityksestä maalämpöön. Lämmitysjärjestelmän muutoksesta n. 115 tuhatta euroa valtionavustusta jäi hakematta ja saamatta.

Tarkastuslautakunta ymmärtää, että vahinkoja voi sattua, mutta tämän kokoluokan vahinkoja ei. Tarkastuslautakunta ymmärtää, että esimerkiksi sairauslomilla voi olla vaikutusta asioiden hoitamiseen, mutta taloudellisesti ja inhimillisesti merkittävien asioiden hoitamisen jatkuvuus tulisi kyetä varmistamaan esimiesten poissaolosta huolimatta. Kunnossapitomestarin unohduksesta johtuen avustus jäi kunnalta saamatta. Tulevien vuosien haasteet budjettialijäämän kanssa ei anna tilaa vastaavan laisille unohduksille tulevaisuudessa.

Valtionavustusten hakemisen ehtoihin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota, jotta tulevissa investoineissa vältytään em. avustusten menettämiseltä.

Monitoimitalo

Monitoimitalo on valmistunut ja koulutoiminta alkaa syksyllä 2025 suunnitelmien mukaisesti. Pihatyöt tehdään tulevana kesänä.

Koulun purkujätteen läjitysalue

Monitoimitalon perustusten kaivuutöissä syntynyttä maa-ainesta on kuljetettu ja varastoitu koulujen lähellä sijaitseville rivitalo- ja omakotitalotonteille. Omakotialueelle muodostettu läjitysalue toimii talvella Teuranlenkin lähtöpaikkana, mutta keväisin ja syksyisin lähtöpaikka on erittäin vetinen ja käyttökelvoton tarkoitukseensa. Lisäksi alueen maisemointi on jäänyt tekemättä, mikä heikentää alueen yleistä ulkonäköä ja houkuttelevuutta. **Alue tulisi kiireellisesti saattaa asianmukaiseen kuntoon sekä maisemoinnin, että toiminnallisten tarpeiden näkökulmasta. Tarkastuslautakunta huomauttaa, että olisiko syytä pohtia, onko tällainen menetelmä järkevä ja asianmukainen tapa käsitellä maa-aineksia pitkällä tähtäimellä.**

Jäähallin piha-alueen asfaltointi

2000- luvun alussa rakennettu jäähalli on yhä vailla kunnollista piha-aluetta – pintana toimii sepeli, ja pohjatyöt ovat jääneet tekemättä. Tämä aiheuttaa erityisesti keväisin merkittäviä haasteita pihan käytölle. Jäähalli ja urheilukenttä ovat vilkkaassa käytössä lähes ympärivuotisesti, ja niihin saapuu myös

vierasjoukkueita peleihinsä ympäri vuoden. Nykyisessä kunnossa piha-alue ei anna kovin edustavaa kuvaa kunnan toiminnasta ulospäin, joten sen parantamiseen tulisi ryhtyä pikaisesti.

Ylläksen yleiskaavan uudistaminen

Ylläksen yleiskaavan uudistus, Ylläs III on käynnistynyt vuonna 2020 ja oli tarkoitus saada päätökseen 2024. Hanke on kuitenkin edelleen kesken. Ylläksen kovan rakentamispaineen vuoksi yleiskaavan uudistamista tulisi viedä eteenpäin. Tarvittaessa kaava-aluetta tulisi pienentää ja poistaa kiistanalaisia alueita, jotka hankaloittavat/estävät kaavan etenemisen.

Erityisesti Äkäslompolossa Sivulantien ruuhkaisuus lisääntyy ja liikenneturvallisuus vaarantuu, mikäli Kaulavaaran alueelta ei saada toteutettua uutta tieyhteyttä tunturiin. Tämä tieyhteys helpottaisi merkittävä ruuhkaisuutta ja parantaisi liikenneturvallisuutta sekä lyhentäisi ja helpottaisi liikennettä Ylläksen laskettelukeskuksiin. Sivulantietä ei voi kovin paljoa levittää ja muutkin liikenneturvallisuutta parantavat hankkeet ovat vaikeita. Myös muita liikenneturvallisuutta parantavia tapoja on hyvä miettiä. **Erilaiset liikenneturvallisuutta lisäävät ratkaisut tulisi käsitellä erillisessä Ylläs III asioita käsittelevässä seminaarissa.**

Kaulavaaran alueella on myös paloasema, josta tulisi nopeasti päästä liikkeelle hälytyksissä. Tällä hetkellä näin ei ole. Yleiskaavassa linjattu tievaihtoehto tunturiin olisi tärkeätä tämänkin vuoksi saada alulle mahdollisimman pian.

Yleiskaavan lisäksi Ylläksen alueella on useita asemakaavoja vireillä. Äkäslompolossa on vireillä asemakaava, 273–402–71–21, jossa on esitetty voimassa olevaan yleiskaavaan muutosta tulva-alueen ottamista rakentamiskäyttöön. Ko. uuden alueen tiestö joudutaan penkkaamaan, vaikka itse rakennukset tehtäisiin tolppien varaan. Myös matkailukylän rakenteen ja yleisilmeen kannalta em. rakentaminen voi vaikuttaa negatiivisesti matkailualueeseen.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko tämä järkevää kyläilmeen kannalta ja myös tulvan siirtämisestä Äkäslompolojärven muille ranta-alueille?

Kunta järjesti 2009–2010 arkkitehtikilpailun Äkäslompolon ja Ylläsjärven kylissä. Kilpailun tuloksena mm. esitettiin, että molemmissa kylissä tulisi säilyttää järvi- ja tunturinäkymä kylien pääraitilta. Lisäksi linjattiin, että kylän raitille tulisi pääosin vakituista asutusta liikerakentamisen oheen. Osavuotisessa käytössä olevia loma-asuntoja tulisi rakentaa em. alueelle maltillisesti kylien elävänä näkymisen vuoksi myös matkailun hiljaisina aikoina.

Yleiskaavan uudistaminen ja sen ohessa Ylläksen kylien, erityisesti Äkäslompolon asemakaavojen päivittäminen nykyhetken tasoon on erittäin tärkeä ja kiireellinenkin. Jounin kaupan ranta on tehty vanhan rakennuskaavan ja rakennustapaohjeiden mukaisesti.

Teuranlenkin kunnostus

Teuranlenkki on edelleen kunnostamatta. Kaatumassa olevia valopylväitä on oiottuja reittiä raivattu talkooporukalla syksynä aikana Teuranlenkki-Tullin välillä.

Urheilukentän vanha aita

Urheilukentän aidan korjaustyöt ovat yhä toteuttamatta.

Kirkonkylän ja teollisuusalueen yleisilme

Kirkonkylällä on herännyt laajaa keskustelua muutamien kiinteistöjen huonokuntoisuudesta sekä piha-alueiden käytöstä tavaroiden ja autojen säilytyspaikkoina. Tulevalla valtuustokaudella, kun teknisestä ja rakennuslautakunnasta muodostetaan ympäristölautakunta, asia siirtyy uuden lautakunnan vastuulle. On tärkeää, että vastuulliset toimielimet ja viranhaltijat tarttuvat aktiivisesti ongelmaan ja varmistavat, että kiinteistöjen ympäristö saadaan vastaamaan voimassa olevan kaavan vaatimuksia. Kirkonkylän yleisilme heijastuu suoraan kunnan imagoon, joka tällä hetkellä kärsii apaattisesta ja kielteisestä vaikutelmasta. Nykyinen tilanne ei vastaa kuntastrategian tavoitteita: ”Panostamme myös kirkonkylän elävöittämiseen ja viihtyisyyteen”. Kirkonkylän nykyilme on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Teollisuusalue valtatie 21:n varrella on myös pikkuhiljaa rapistunut. Opasteet ovat huonossa kunnossa ja osin vanhentuneita, eikä alueen yleisilme vastaa järjestelmällistä ja siistiä ilmettä. Teollisuusalue kokonaisuudessaan kaipaa selkeyttä, opasteiden ajantasaistamista ja korjaustoimenpiteitä rakennusten ja ympäristön parantamiseksi. Näiden toimien toteuttaminen ei ainoastaan kohentaisi alueen käytännöllisyyttä, vaan parantaisi myös kunnan ulkoista mainetta ja houkuttelevuutta.

Kolarin kunnan kiinteistöstrategia 2019–2025

Tekninen lautakunta on käsitellyt kunnan kiinteistöstrategiaa kokouksessaan 26.4.2023 § 35 ja esittänyt kunnanhallitukselle kiinteistöstrategian päivittävistä. Kunnanhallitus on hyväksynyt äänestyksen jälkeen kiinteistöstrategian 2019–2025 6.6.2023 § 156.

Strategiassa on ryhmitelty eri kiinteistöt luokkiin: 1. ryhmä säilytettävät kiinteistöt, 2. ryhmä suunnittelua edellyttävät kiinteistöt ja 3. ryhmä realisoitavat kiinteistöt.

Kuinka suunnittelu/toimenpiteet ovat edenneet mm. seuraavien kiinteistöjen osalta:

- Jussintien päiväkot
- Lukion pihapiirin keltainen rakennus
- Terveyskeskus
- Vanha sairaala
- Lääkäritalo vanhan sairaalan pihapiirissä
- Vaattojärven koulu
- (vanha teletalo, entinen posti ja puh. keskus) nykyisin nuorten työpaja/myymälä
- Vanha kunnanvirasto Sieppijärvellä
- Vastaanottohalli teollisuusalueella, rakennettu 1985, rakennus on tällä hetkellä erittäin huonossa kunnossa, samoin pihapiiri.

Kuntaympäristöpalvelut

Yhdyskuntatekniikan keskeisiä tapahtumia vuonna 2024 olivat Monitoimitalon rakentamisen eteneminen, eläinlääkäritalon laajennuksen ja remontin aloitus sekä Äkäslompolon vanhan koulun ja kirkonkylän paloaseman öljylämmityksestä siirtyminen maalämpöön. Jäteasemalla tehtiin turvallisuusparannuksia ja otettiin käyttöön maksupäät. Useita kaavateitä ja katu- sekä latuvalaistuksia rakennettiin ja uudistettiin,

mm. Äkäslompolossa ja Ylläsjärvellä. Reiteillä otettiin käyttöön toiminnanohjausjärjestelmä ja tehtiin kunnostuksia suunnitelman mukaan.

Useamman vuoden ajan kunta- ja ympäristöpalveluissa on ollut ongelmia kaavoituspuolen tehottomuudessa. Useat asiakkaat, jotka ovat tarvinneet maankäyttöinsinöörin palveluita, eivät ole saaneet yhteyttä ko. viranhaltijaan. Tarkastuslautakunta nosti asiaa esille jo edellisen vuoden, 2023 viranhaltioiden kuulemisissa. Tehottomuus on jatkunut vuoden läpi vuoden 2024 ja edelleen tarkastuskertomusta 2024 valmisteltaessa huhtikuussa 2025, kuntalaiset kyselevät miksi asiat eivät etene.

Tarkastuslautakunta esittää huolensa tässä tapauksessa kuntaympäristöpalveluiden johtavan viranhaltijan taidoista johtaa osastoaan sekä olla tietoinen siitä mitä alaiset tekevät tai jättävät tekemättä. Vaikuttaa siltä, että oikeanlaisia työkaluja ei ole löydetty tai asiaan ei ole haluttu kiinnittää huomiota tarpeellisissa määrin. Ei voi olla niin, että isosta osasta kunnan tuloista ja kehittämisestä vastuussa oleva osasto ei ole tavoitettavissa. Tämän vuoksi esimerkiksi kunnalle merkitykselliset kaavoitushankkeet eivät etene ja verotuloja jää saamatta. Tarkastuslautakunta uudistaa esityksensä osastojen johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöasemassa olevien kouluttamisesta. Miten mahdollisimman varhaisessa vaiheessa puututaan epäkohtiin, millaisia työkaluja esihenkilöillä tällaisissa tilanteissa on käytössään.

Tarkastuslautakunta kysyy, onko kuntaympäristöpalvelut saaneet yhteyden kaikkiin asiakkaisiin, jotka eivät ole saaneet esimerkiksi kaavoitusasioissa yhteyttä vastaaviin viranhaltijoihin?

Tarkastuslautakunta haluaa erikseen kiittää Kunta- ja ympäristöpalveluita, Kolarin kunnan suurimman investoinnin, Monitoimitalon, ansiokkaasta koordinoinnista ja valvonnasta. Mittava hanke saatiin toteutettua kiitettävästi huolimatta esimerkiksi vaativista turvallisuushaasteista, koulujen ollessa rakennusaikana normaalisti toiminnassa.

Rakennusvalvonta

Vuonna 2024 lupien keskimääräinen käsittelyaika oli 80 päivää, ja yhteensä käsiteltiin 142 lupaa. Katselmuksia suoritettiin 234 kertaa. Valmistui 132 uutta rakennusta, joista 69 vapaa-ajan asuntoa. Aloitettiin 131 uutta rakennusta, joista 57 vapaa-ajan asuntoa.

Ympäristösuojelu

Ympäristölautakunta kokoontui kerran kuukaudessa, käsitellen Kolarin kunnan asioita viidessä kokouksessa. Päätettiin lupapäätöksiä ja tehtiin kymmenen tarkastus- ja valvontakäyntiä lupakohteisiin sekä kolme muuta viranomaistoimintaan liittyvää käyntiä. Lisäksi kaksi ympäristötarkastajaa osallistui ympäristökatselmukseen.

Kolarin kunnassa tilivelvollisia vuonna 2024 olivat:

- kunnan toimielinten jäsenet lukuun ottamatta valtuutettuja
- kunnanjohtaja
- toimialajohtajat (hallintojohtaja 2.6.2024 saakka, kehitysjohtaja 3.6.2024 alkaen, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja)
- ympäristötoimen tulosalueella rakennustarkastaja
- elinkeinopalvelujen tulosalueella kehitysjohtaja

Konserniyhtiöissä tilivelvollisia ovat toimitusjohtajat ja hallitukset

6. Arvio investointien toteutumisesta

Investoinnit	TA 2024	31.12.2024	Yli/alle	Käyttö-%
Investointimenot	-2 285	-1 623	662	71,00 %
Investointitulot	616	610	-6	99,00 %
Investoinnit netto	-1 668	-1 013	656	61,00 %

Tilikauden investointien netto oli talousarviossa yhteensä hieman reilu -1,6 milj. euroa. Investointibudjettiin verrattuna alitusta oli noin 655 tuhatta euroa.

Investointien toteutusaste

Investointimenojen toteutusaste oli kertomusvuonna 71 %. Investointien tulot sen sijaan ovat toteutuneet 99 %: sesti. **Tarkastuslautakunnan mielestä tämä on positiivinen asia, mutta investointien suunnitteluun ja käynnistämiseen kannattaa jatkossa paneutua entistä tarkemmin, jotta suunnitellut investoinnit saadaan tehtyä pääosiltaan talousarviovuotena.**

Talousarvio 2024 investointiosa

Investointiosassa sitovuustasona on päävastuualueilla hankeryhmäkohtainen toimintakate. Alla olevassa taulukossa on esitetty toteutuneet investoinnit talousarvioon nähden suhteessa sitovuustasoon.

TA 2024	TA 2024	Toteuma	Ero
Kunnanhallitus	-50	-6	44
Sivistystoimi	-80	-45	35
Yleishallinto	0	-14	-14
Tekninen toimi	-454	-202	252
Sivistystoimen kiinteistöt	-754	-434	321
Muut kiinteistöt	-330	-312	18
Yhteensä	-1 668	-1 013	656

Toimintatuottojen jakauma ja kehitys vuonna 2024 ilmenevät alla olevasta taulukosta.

Toimintatuotot (1000 €)	TA 2024	Toteuma 2024
Myyntituotot	1 556	1 904
Maksutuotot	844	1 218
Tuet ja avustukset	486	831
Muut toimintatuotot	1 601	1 972
Toimintatuotot yhteensä	4 487	5 925
Muutos ed. vuodesta (%)	2 %	3,9 %

7. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta vastaa kunnanhallitus, toteutuksesta ja valvonnasta kunnanjohtaja. Valvonnan tavoitteena on varmistaa tuloksellisuus, resurssien turvaaminen sekä lakien ja ohjeiden mukainen toiminta.

Riskit, kuten kiinteistöjen korjausvelka, tunnistetaan, ja niiden hallintaa ohjataan päivitetyn kiinteistöstrategian avulla.

Henkilöstöjohtamiseen tulee panostaa kilpailun kiristyessä ja haavoittuvien toimintojen turvaamiseksi. Vuoden 2023 aikana päivitettiin valmius- ja evakointisuunnitelmat, ja seuraava päivitys on suunniteltu vuodelle 2025.

Kunnan riskienhallintaa kehitetään yhä yhdenmukaisempien toimintatapojen avulla.

Tilikauden aikana kunnassa tapahtui taloudellinen väärinkäyttö, kun kunta joutui sähköpostihuijauksen uhriksi. Tämän seurauksena kunta koki taloudellista tappiota. Asia on selvitetty yhdessä poliisin kanssa. *Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että organisaatiota koulutetaan vastaavien tapahtumien varalle.* Tietoturva-asiantuntijat ovat sitä mieltä, että käyttäjien kouluttaminen on yksi organisaation tietoturvan tärkeimmistä osa-alueista. Koulutuksen on oltava säännöllistä ja organisaation tarpeisiin soveltuvaa.

8. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa julkituoduista havainnoista ja suosituksista vastaukset hallintokunnilta syyskuun loppuun mennessä ja ne tulee toimittaa tiedoksi valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle.

Kolarissa 13. toukokuuta 2025

Mikko Lipponen
Puheenjohtaja

Voitto Vaattovaara
varapuheenjohtaja

Tapio Niittyranta
varajäsen

Anna-Liisa Keskitalo
jäsen

Pertti Palovaara
jäsen